

Grundtvigs 50aarige Embeds-Jubilæum.

Den 29de Mai 1811 blev N. F. S. Grundtvig indviet til Præst i den danske Statskirke, og saaledes fejrede han i Onsdags sit 50aarige Embeds-Jubilæum. Han har i dette halve Aarhundrede udfoldet en stor Virksomhed baade med Mund og Pen, og det ikke blot i og for den kristne Menighed, men ogsaa i og for det danske Folk, som Viden- skabsmand og Digter. Det er saare vanskeligt at betragte den ene eller den anden Side af hans Virken for sig, fordi han altid med det ham eiendommelige store historiske Blik har stuet ud over Menneskelivet i dets Heelhed, og har behandlet det i alle dets Ytringer under eet. Skulde vi imidlertid ved den her nævnte Anledning med et Par Ord om- tale, hvad han som Lærer har udrettet i den danske Menig- hed, da vilde vi fremhæve, at det er eiendommeligt for ham, altid at vise Menigheden hen til dens Herre selv, hvor han personlig og levende er at finde i sit levende Ord ved sine egne Indlæstelser i Kirken, Daaben og Nadveren; der skulle de Christne søge hen, naar de lede efter Kilden til det kristelige Liv og til en ægte kristelig Oplysning. Om denne

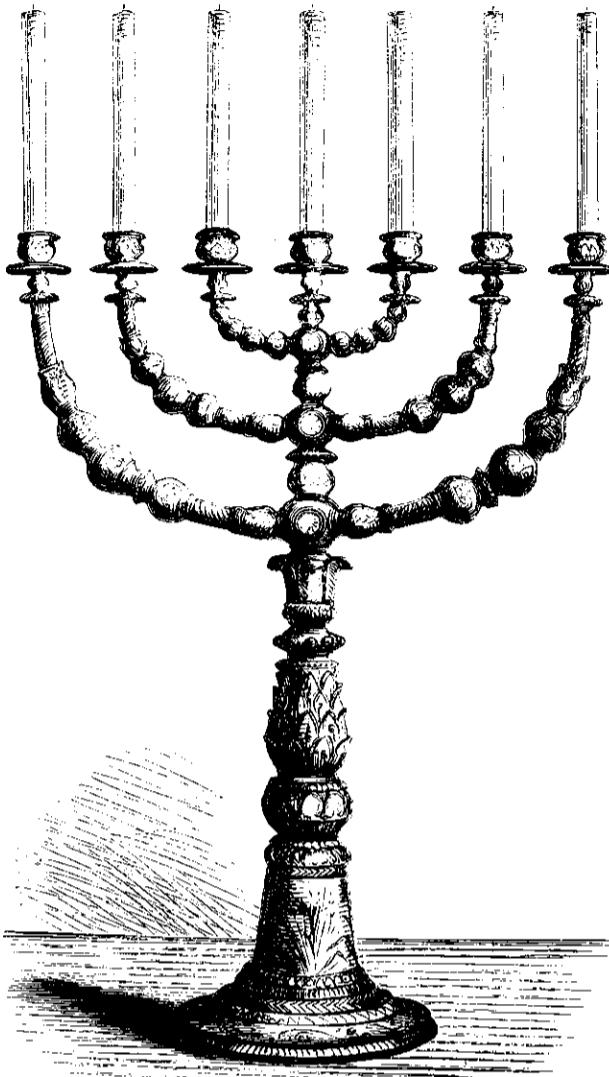

Skuemontens Forside.

Anstuelte dreier alle Grundtvigs andre kristelige Betragt- ninger sig, og der kendes i hans Liv en stor Forskjel paa hans præstelige Idret, før denne Opfattelsesmaade blev ham klar (1825), og efter den Tid. Grundtvig var nemlig allerede fra første Færd traadt op mod Datidens hule Rationalisme; han stod paa sin Tid som en af de saa Mænd, der vovede at bekjende sin Tro, der ikke frygtede for ligesrem at udtale sin Mening, at det, som Tiden udgav for Christendom, ingenlunde var sand Christendom; denne Kamp mod hele Vantroens Hær, mod Aandløsheden, mod Rationalismen og Specula- tionen, har Grundtvig troligt fortsat gennem hele sit Liv. Hvor uenig man end kan være om Grundtvigs Fortjenester, maae dog vistnok alle Christne indrømme, at han derved har vakt mange slumrende Sjæle og havt en stor Gjerning derved til det kristelige Livs Fornyelse her i Danmark. Men i den senere Deel af den Periode, hvori han har røgtet sit Kalb som Præst, kommer tillige hans Kamp for Frihed paa alle Aandens og Hjertets Enemærker, og da først og sidst Frihed for Troen, Menigheden og Ordets For- kyndelse, fremdeles Kampen for en mere historisk og men- neskelig Betragtningssmaade, som den, der alene formaar at bære et sundt kristeligt Liv, og endelig hans Iver for Mødermaalets Gjenfælsel og for dets levende Brug i Kir- ken og i Skolen. Ogsaa om denne Side af hans Færd maae vi vel sige, at alle Christne her i Landet, der nu nyde godt af at den kirkelige Frihed, vi have (Religionsfrihed, Sogne- baandetsløsning, Daabstvang- gens Ophævelse) maae være den Mand taknemmelig, der først og stærkest har sørt Kam- pen for den og taget det værste Stød af. Det er ogsaa fra den senere Deel af Grundtvigs Liv, at den store Mængde af Psalmer og aandelige Sange skriver sig; hvor megen Gavn, de have gjort, og hvor stor Glæde, de have tilført, behøves her ikke næiere at paavises. Stærkest frem- hæve vi dog hans Virksom- hed som Ordets levende Prædikant med det bevægede Hjerte og Aandens dybe og varme Røst, som den aande- lige Magt, der baade har grebet stærkest og vil være længst, og som i Aarenes Løb vel har stødt Mange bort, men ogsaa flokket Flere og Flere om ham, der talte Gud for det Lys, Han ved ham har tænkt over Menig- heden i Norden.

Det var derfor intet Un- der, at man paa hans Jubel- fest fra forskjellige Sider havde søgt at vise ham taknemmelig Erkjendtlighed, og rundt om i Danmark og Norge havde samlet Pengebidrag til Gaver til ham.

Festdagen begyndte med, at Børnene fra Entebroningens Højskole tilligemed nogle andre Børn tidligt vandrede ud til Grundtvigs Bopæl, hvor de hilste ham med Sangen: „Den sigebe Dag med Fryd vi see“; efterat Pastor P. D. Boisen havde talt Grundtvig fra Børnene for de mange beilige Sange, han havde lagt paa deres Læber, istemmede de et Hurra, imedens den Danebrogsfane, som de havde svet, blev hejset.

En Sværmet Stage, henvend en Aften høi, udført i 20 R. Guld af Guldmed Green, efter Tegning af Billedehugger Peters.

Om Formiddagen Kl. 10 prædikede Pastor Grundtvig i den festligt smykkede Bartou Kirke, hvor der havde forsamlet sig saa mange Tilhørere, som Kirken kunde rumme; blandt dem Hs. Excellence Kultusminister Monrad og omtrent 50 Præster, for største Delen fra Landet. Grundtvig prædikede over Rom. 10, 6—17 og talte de Herren for det gjenfødte kristelige Liv her i Norden.

Et Par Timer senere blev en Guld-Øksestage, ved hvis Udførelse Betskrivelsen i 2den Mosebogs 25de Cap. fornemmelig var fulgt, overrakt Jubeloldingen i sin Bopæl af Hs. Maj.

Entebroning Caroline Amalia. Dernæst fik han Besøg af Kultusministeren, der meddelte ham, at Hs. Maj. Kongen havde tillagt ham Rang med Sjællands Biskop; Hs. Majestæt havde ønsket, at ligesom vore tidligere store Psalmebigitere Kingo og Brorson havde været Biskopper, saa- ledes skulde nu ogsaa han, som vor tredje store Psalmebigitte, bære Titel af Biskop. — Noget senere indfandt sig adskillige Præster, paa hvis Vegne Dr. theol. Kalfar fra Gladsaxe overbragte Jubilaren en Lykønsning.

Om Eftermiddagen Kl. 7 samlede sig en Mængde af Grundtvigs Venner i hans Have. Der var opreist et stort Telt, festligt pyntet med Grønt og Flag, med Indskrifter og med store Kuldegninger, udførte af Professorerne Constantin Hansen og Skovgaard, Landskabsmaler Kyhn, Genremalerne Ley, Laub og Rosenstand. For Enden af den ved Teltet dannede Sal saaes Axel Hvides colossale Brystbillebe, omgivet med Danebrogsfaner og med Underkriften:

„Naar Hvides Stanme skyder høiest Stod,

Da kan det sees i alle Nordens Lande.“

Gjennem Slægten Bang stammer nemlig Grundtvig paa mødrene Side fra Skjalm Hvide; hans store Frænde dannede derfor det Midtpunkt, hvortil den øvrige Udsmykkelse sluttede

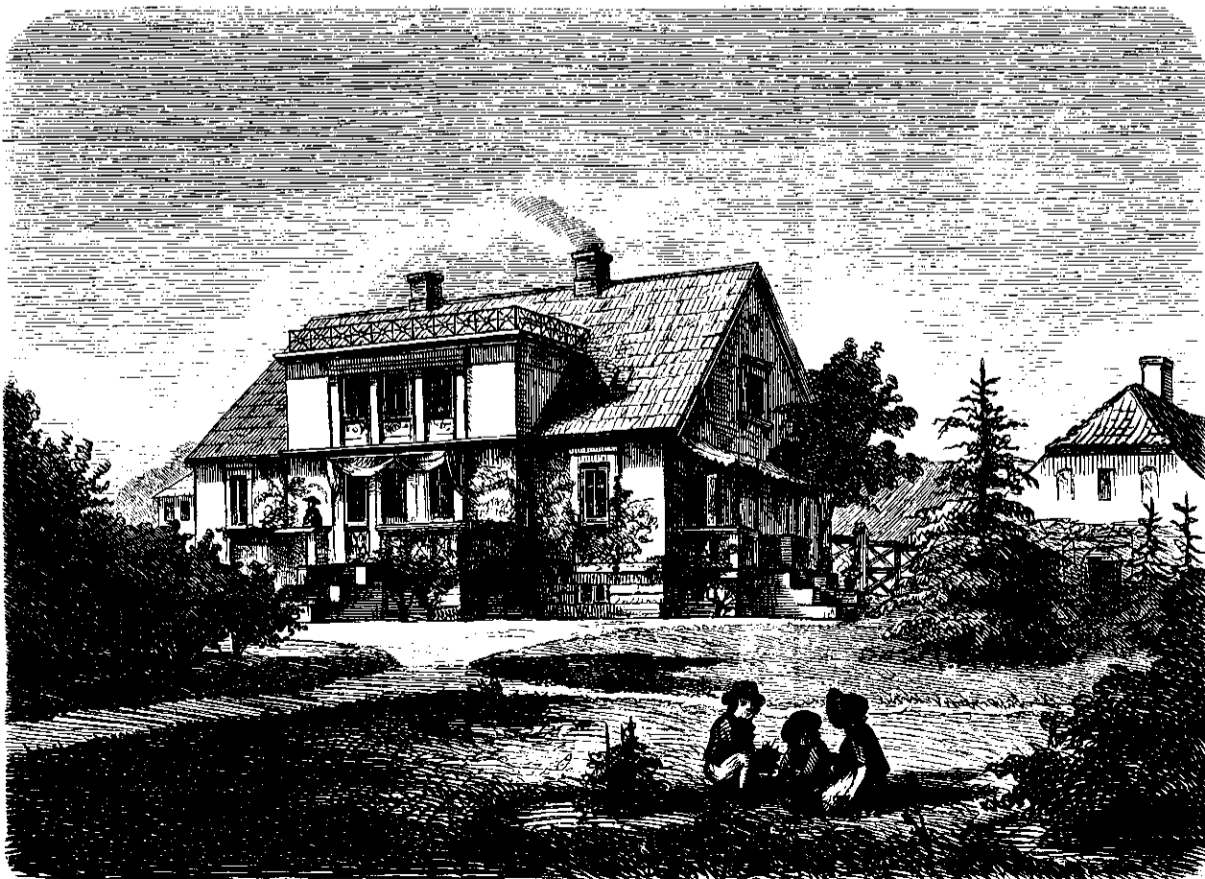
Skuemontens Bagside.

sig. Til begge Sider saaes saaledes Billeder af de Mænd, Grundtvig har vedtjent sig som aandelige Frænder; nemlig til- høire Hans Tausen, Thomas Kingo, Brorson, Valle og Lindberg, og tilvenstre Ansgar, Angelsaxerfalden Rædmon, Luther, Nordahl Brun, Steffens. Imellem Billederne hang Skjolde, hvis Indskrifter betegnede de mærkelige Begiven- heder i hans Liv: Dimisprædiken, Raldelsen til Udby, Præst og Frelser Kirke; Afstedigelsen og Ansættelsen ved Frederikskirken og Bartou; ligesaa hans Hovedskrifter: Nyaars- morgen 1824, Kirkens Gjenmaale, Søndagsbogen, Sangværket og endelig sluttede den mærkelige Kælle med „Sognebaandets Løsning“ 1855. — En Skare unge Mennesker hilste Grundtvig med en Sang af G. N. Dernæst bad, efter en Sang af Pastor C. J. Brandt, Pastor P. A. Fenger Grundtvig om at udgive sine samlede Psalmer og aandelige Sange og om til Hjælp ved Udgivelsen, at modtage en Sum af 3000 Rd., der efter Indbydelse af Biskop Kiertegaard, Conferentsraad Ingemann, Professorerne Fr. og M. Hammerich og Høyen m. Fl. var indsamlet i dette Niemæ. Dernæst overrakte Pastor G. Busck Grundtvig den Skuemont i Guld, som her er aftegnet, og som er bleven tilveiebragt efter Indbydelse, fornemmelig af Haandværkere i hans Menighed. Denne talte og erklærede sig særdeles villig til at oplyse den til ham stillede Begjering, og en Sang af Pastor C. Høstrup blev derpaa assungen. Efter at dernæst omflaaende Sang af Fr.

Hammerich med Musik af hans Søn Nøger var udført af et Chor, udviklede Forfat- teren Grundtvigs Betydning som Præst. Den jydske Bønde Peter Larsen Stræppenborg bragte Grundtvig en Hilsen fra de jydske Bønder, Cand. theol. Schrøder en fra Ung- dommen, den norske Student O. Arvesen en fra Norge, Fr. Barfod en fra Pastor Ahnfeldt i Sverig, og Etats- raad Flor talte ham for hans Interesse for de frie Bønde- høisfoter i Danmark. Jubila- ren talte efter hver af disse til ham stillede Taler og imellem dem blev der assun- get Sange af Cand. theol. P. Wagner og Student Ar- vesen.

Man samlede nu i Tel- tet; Sange bleve assungne af Pastor Birkebal og Cand. theol. Thurah og Taler bleve holdte af Pastorerne Birkebal, F. Boisen og Melby.

Mellem Kl. 10 og 11 tændtes Beg-Kraude rundt om Huset, hvor man samlede sig. En kort Farvel-Sang blev assungen, og man stiles ad.

Biskop Grundtvigs Huus paa Gamle Kongevei.